

Granskning av delårsrapport 2019

Danderyds kommun

Richard Moëll Vahul

Ebba Öhlund

Jennifer Höök

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte och Revisionsfrågor	3
1.3.	Revisionskriterier	3
1.4.	Avgränsning och metod	3
2.	lakttagelser och bedömningar	5
2.1.	Lagens krav och god redovisningssed	5
2.1.1.	lakttagelser	5
2.1.2.	Bedömning	6
2.2.	God ekonomisk hushållning	6
2.2.1.	lakttagelser	7
2.2.2.	Bedömning	8
3.	Bedömningar utifrån revisionsfrågor	9

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2019-01-01 – 2019-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2019.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende hantering av interna mellanhavanden vilka finns i balansräkningen samt att ingående balanser för finansiella instrument ej har korrigerats vilket även medför att periodens resultat är för högt redovisat. Felen har dock ingen materiell resultateffekt.

Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är delvis förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2019.

Det är dock vår bedömning att transparensen i målredogörelsen i delårsrapporten kan utvecklas för både de finansiella målen och de verksamhetsmässiga målen.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultatet i delårsrapporten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

1.2. Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

1.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R17, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

1.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten omfattar:

- översiktlig granskning av den finansiella delen av delårsrapporten per 2019-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,
- hur kommunen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och

omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionsred i övrigt har.

Den granskade delårsrapporten fastställdes av kommunstyrelsen 2019-10-21 och fullmäktige behandlar delårsrapporten 2019-11-18.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Lagens krav och god redovisningssed

2.1.1. Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti. Resultatet för perioden uppgår till -21,3 mnkr. Styrelsen har överlämnat rapporten inom lagstadgad tid till fullmäktige.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgift om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättats.

Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån god ekonomisk hushållning beskrivs samlat utifrån kommunens fem övergripande strategiområden, se vidare avsnitt 2.2.

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten görs. Det prognostiserade resultatet uppgår till -79,3 mnkr vilket är 90,7 mnkr sämre än budgeterat.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen lämnas. Det prognostiserade balanskravsresultatet uppgår till -111,6 mnkr. Kommunen har ansamlade balanskravsunderskott från tidigare år uppgående till -107,4 mnkr (-16,3 mnkr från 2017 och -91,1 mnkr från 2018) vilka enligt kommunallagen måste återställas senast under 2020 och 2021. I och med årets prognostiserade resultat utökas kommunens underskott som ska återställas (senast 2022) för att kommunen ska uppnå en ekonomi i balans. I delårsrapporten redogörs för de åtgärder som hittills vidtagits för att nå ekonomi i balans samt att kommunen måste börja återställa tidigare års underskott under 2020.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkning samt de noter som krävs enligt RKR:s rekommendation R17. Räkenskaperna omfattar periodens utfall samt jämförelsetal i enlighet med rekommendationen. Kommunen upprättat även sammanställd redovisning där det helägda dotterbolaget Djursholms AB inkluderats.

En samlad, översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet finns i delårsrapporten.

Vid granskningen av periodens resultat- och balansräkning för kommunen har följande väsentliga avvikelser noterats:

- Justeringar har inte gjorts av ingående balanser till följd av övergången till Lag om kommunal bokföring och redovisning. Kommunen har finansiella instrument vilket från och med 2019 ska värderas till marknadsvärde. Kommunen har redovisat utgående balanser 201908 till marknadsvärde, dock har ej ingående balanser korrigerats. Av RKR:s rekommendation R12 framgår att de "finansiella rapporternas jämförelsetal ska justeras som om den nya redovisningsprincipen hade tillämpats även tidigare år". Den samlade effekten av bytet ska redovisas som en korrigeringspost i ingående eget kapital. Kommunen kommer korrigera ingående balanser till årsbokslutet. Denna hantering medför att periodens resultat är för högt redovisat eftersom differensen mellan anskaffningsvärde och marknadsvärde i sin helhet har tagits som en realiserad vinst från medelsförvaltningen under 2019. Endast delen som härrör från ökat marknadsvärde under 2019 ska redovisas som finansi-

ella intäkter 2019, resterande del ska redovisas som en justeringspost i ingående eget kapital. Vi har översiktligt beräknat att resultatet för perioden är ca 17 mnkr för högt.

- Kommunens internfakturering påverkar balansomslutningen i delårsbokslutet. Internfaktureringen görs i början av året och under löpande år redovisas förvaltningarnas internmellanhavanden som tillgångar (konto 1701) och skulder (konto 2999) i balansräkningen. Dessa löses upp i samma takt vilket medför att det inte är någon resultateffekt av hanteringen. Dock medför hanteringen en stor balansomslutningseffekt. Det finns tre verifikationstyper som berörs av hanteringen varav två verifikationstyper används för både interna och externa transaktioner. Kommunen kan därför inte exakt konstatera hur stor effekt hanteringen har på balansomslutningen. Vi kan konstatera att verifikationstypen som endast används för interna mellanhavanden (98xxx) summerar till en utgående balans på konto 2999 som uppgår till 58,7 mnkr. Utöver detta belopp kan det således tillkomma ytterligare interna poster. Av ovanstående kan vi sluta oss till att det finns betydande fel gällande balansomslutningen i delårsrapporten. De interna mellanhavandena är helt upplösta vid årets slut vilket medför att detta fel inte finns i årsredovisningen.

Totalt uppgår resultateffekten av felet ovan till 17 mnkr vilket inte bedöms vara så materiellt att det påverkar bedömningen om resultaträkningen är rättvisande. Balansomslutningseffekten som följer av internfaktureringen bedöms vara materiell och påverka bedömningen om rättvisande bild. Den sammantagna bedömningen av felet är således att de har en väsentlig påverkan på bedömningen om rättvisande bild men ej avseende resultaträkningen. Vi bedömer att kommunen måste finna ett sätt att hantera internfaktureringens balansomslutningseffekt till 2020, detta eftersom interna mellanhavanden inte ska finnas i kommunens externa bokslut. Kommunen kommer även hantera redovisningen av ingående balanser till årsbokslutet 2019.

Från 1 januari år 2019 gäller lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Med anledning av detta tog RKR fram en ny rekommendation för intäkter, rekommendation R2, som ersatte tidigare rekommendation, RKR 18. I juni år 2019 tog RKR beslut om att RKR 18 kan tillämpas om så önskas gällande gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och liknande ersättningar. Kommunen har inga gatukostnadsersättningar och är därför inte berörd av frågan.

Noter

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Det framgår att principerna är densamma som vid föregående års årsbokslut.

Förklaring till säsongsvariationer beskrivs.

2.1.2. Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2019.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende hantering av interna mellanhavanden vilka finns i balansräkningen samt att ingående balanser för finansiella instrument ej har korrigerats vilket även medför att periodens resultat är för högt redovisat. Felet har dock ingen materiell resultateffekt.

2.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har beslutat om en vision som ska styra kommunen till vilken det finns fem övergripande strategiområden. Med grund i dessa beslutade kommunfullmäktige, i budget 2019 och plan 2020-2021, om finansiella och verksamhetsmässiga mål.

2.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en avstämning mot årsprognosen avseende kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2019.

Bedömningen av måluppfyllelsen utifrån helårsprognosen görs enligt trafikljusmodellen. Av redovisningen framgår följande bedömning (s. 7):

Finansiella nyckeltal	Målvärde 2019	Prognos helår 2019	Utfall Helår 2018
Resultat	> 0	Rött	-78,4
Resultat enligt balanskrav	> 0	Rött	-91,1
Genomsnittlig nettokostnadsutveckling	< 3,5 %	Rött	3,9
Soliditet	45 %	Gult	50,1
Soliditet inkl. pensionsåtaganden	25 %	Gult	30,3
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	40 %	Rött	16
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter	100 %	Rött	104,3

Vi noterar att utvärderingen av målen kan kompletteras med de prognostiserade utfallen 2019 för respektive nyckeltal för att göra bedömningen mer transparent för läsaren.

Mål för verksamheten

I delårsrapporten görs en samlad uppföljning av målen som fullmäktige fastställt för verksamheten. Redovisningen görs utifrån de fem övergripande strategiområdena med hänvisning till nämndernas delårsrapporter där uppföljning av respektive nämnds kopplade mål görs. Redovisningen görs utifrån prognos för helårsutfallet. Kommunen gör följande bedömning avseende måluppfyllelsen för verksamhetsmålen: "den samlade bedömningen av kommunens måluppfyllelse för delåret är att kommunen till stor del kommer att nå upp till de målsättningar som sattes för 2019" (s. 4).

Utvärderingen av den prognostiserade måluppfyllelsen görs i löptext per strategiområde med hänvisning till olika nämnders utvärderingar. En sammanställning av bedömningen för de kopplade målen per strategiområde redovisas utifrån trafikljusmodellen i en bilaga till delårsrapporten. Vi har översiktligt granskat redovisningen i bilagan och konstaterar att det finns 49 mål kopplade till strategiområdena. Av dessa 49 bedöms 35 mål uppnås (grön) vilket motsvarar 71 procent av de utvärderade målen. Ytterligare 11 mål bedöms gula, motsvarande 22 procent. Av resterande utvärderade mål bedöms två röda och ett kan inte bedömas. Det är vår bedömning att redogörelsen i delårsrapporten kunde tydliggöras genom att inkludera en summerande sammanställning i delårsrapporten i stället för att hänvisa läsaren till en 10 sidor lång bilaga.

Strategiområde	Grön	Gul	Röd	Ej bedömd	Antal utvärderade mål
Hög kvalitet	9	4			13
Stor valfrihet	3	2			5
Hög attraktivitet	9	2	2	1	14
Hög effektivitet	9	3			12
Stark utveckling	5				5
	35	11	2	1	49

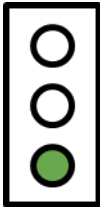
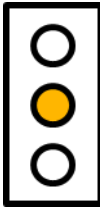
2.2.2. *Bedömning*

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2019.

Det är dock vår bedömning att transparensen i målredogörelsen i delårsrapporten kan utvecklas för både de finansiella målen och de verksamhetsmässiga målen.

3. Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?	Uppfyllt Genomförd granskning visar att delårsrapporten i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.	
Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?	Delvis uppfyllt Utifrån delårsrapportens rapportering bedömer vi att resultaten inte är förenliga med de finansiella målen och delvis förenliga med verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.	

2019-11-06

Henrik Fagerlind
Uppdragsledare

Richard Moëll Vahul
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Danderyds kommuns förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 11 september 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.